

Izhaja vsak dan razen ne delj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

LETO—YEAR XII. Cena lista Entered as second-class matter January 22, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

CHICAGO, ILL., petek, 13. junija (June 13) 1919.

Subscription \$4.00

Yearly.

Uredniški in upravniki prosto: 2657 S. Lawndale av.

Office of publication:
2657 S. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4635.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

BANKIRJI OLJŠALI POGOJE; ORLANDO NOČE POPUSTITI.

Velika četvorica se je zopet sprla in drug drugemu grozijo z revolucijo. Wilson ne da nobenih koncesij več v zadevi Italije, popustil pa je v zadevi Francije. Italijansko-jugoslovanski spor še ni rešen. Demonstracije za mir na Dunaju. Turški delegatje so prišli v Francijo.

Pariz, 12. jun. — Italijansko-jugoslovanski spor se nadaljuje in zavlačuje pogajanja. Predsednik Wilson je odprt povedal Orlando, da ne dovoli niti ene koncesije več v zadevi jadranskega vprašanja in Orlando je izjavil, da ne odstopi od londonske pogodbe. Clemenceau in Lloyd George poskušata pridobiti Orlanda na Wilsonovo stran. Včerajšnja seja velike četvorice je bila zelo burna.

Dunaj, 12. jun. — Več kot 100.000 oseb je včeraj demonstriralo na dunajskih ulicah za mir in delom proti mirovnim pogojem. Demonstrantje so nosili zastave zavite v črnino. Italijanska misija je bila opsovana. Nemški Narodni svet je izdal manifest, ki vsebuje apel za samoodločevanje in protest proti "telesni in duševni zaslužjenosti," ki jo prima mirovna pogoda Avstriji.

London, 12. jun. — Vladni krogi so dobili poročilo, da bo prihodno nedeljo oklicana komunistična vlada na Dunaju. Avstrije se misljijo pridružiti komunistom.

Pariz, 12. jun. — Komisija, ki se peča z jugoslovanskimi zadevami, razpravlja o vprašanju ozemlja v dravski dolini od Beljaka do Spodnjega Dravograda s Celovcem vred na Koroškem. Ameriški eksperci so razdelili ozemlje dolino v dva dela in eden del bi dal Nemske Avstriji, druga pa Jugoslaviji, toda velika četvorica ni zadovoljna s tem načrtom.

Pariz, 12. jun. — Turški mirovni delegatje so danes prišli v Toulon na Francosko. Delegatje so: Ferid paša, Tevfik paša, Tevfik bej, Riza Tevfik bej in Reşad Han-bej.

Pariz, 12. jun. — Prihodnji teden je pričakovati krizo v mirovnom pogajanju. Govorce, da se je velika četvorica zopet sprla, morajo imeti nekaj podlage, kajti veliki štirje še niso dogovorili manjkajočih finančnih in odškodninских pogojev za avstrijsko republiko, niti se niso zedinili glede na olajšane pogoje za Nemšo. Francoski listi jokajo, da manjka zavezniškom pravega političnega voditelja.

Arhangelsk, Rusija, 10. jun. — Prihodnjo nedeljo odpotujejo zadnje ameriške čete z arhangelske fronte. Vse bojevne enote so zapustile bojišče in se zbrali v pristanišču, kjer čakajo na odhod.

London, 12. jun. — Oficijelne informacije iz Sofije se glase, da ni res, da se pojavljajo boljševiske vstaje na Bolgarskem in da vojaške čete nočejo streljati na bolgarske boljševike.

Terijoki na rusko-finski meji, 10. jun. — (Poroča I. D. Levine). 150.000 delavcev v Petrogradu je oboroženih in pripravljenih za obrambo rdečega mesta za slučaj, če bi Finci in Estoni prodriči v bližino. Petrogradski sovjetski voditelji se ne boje napada. Ljudstvo je popolnoma solidarno z vladom in vse vesti, ki prihajajo iz Helsingforsa o "požarih, razstrelbah, moritvah, umiranju rabi latke" itd. so izmišljene.

TAKILE SO.

Vancouver, B. C. — W. J. Finlay, bivši prohibicijonisti komesar v Britski Kolumbiji, je bil obsojen na dve leti ječe, ker je ukral del vlad pet in sedemdeset zaboljivih žganja.

Take smože menda dozdaj še niso imeli prohibicijonisti, da bi tisti kradel žganje, ki je imel nalog, da pazi na druge, da ga ne pijejo.

VREME.

V petek oblačeno in morda ločljivo deževni naliivi. Gorko, Južni vetrovi. Solnce izhaja ob 5:14, zahaja ob 8:26.

JUGOSLOVANI PREMAGALI AVSTRIJSKE ČETE NA KOROŠKEM.

Zeneva, 5. jun. — Jugoslovanske čete so ponovile ofenzivo proti Nemcem na Koroškem 28. maja južno od Drave. Nemci so se naslednjo noč umaknili čez Dravo in Jugoslovani so šli za njimi ter okupirali Spodnji Dravograd. (10. junija je prišlo poročilo, da je bilo sklenjeno premirje na Koroškem in Jugoslovani so zasedli Celovec in Velikovec).

WINNIPEŠKI ŽUPAN GROZI Z VOJAŠTVOM.

Izgredi se ponavljajo; delaveci stojijo trdno za svoje pravice.

STAVKA V ITALII.

Winnipeg, Mann., 12. jun. — Župan Gray je včeraj zagrozil, da bo pozval kanadsko milico v mesto, akar se še ponove izgredi med štrajkarji in dostužnimi vojski, ki so kot "specijalni konštablerji" v službi mesčanskega odbora. General Ketchen, poveljnik milice v distriktu Mannitobe, je včeraj razpravljal o vprašanju, da se v Winnipegu razglesi vojno stanje. Pri včerajšnjih izgredih je neki meščan streljal z revolverjem na delavec, toda meril je tako dobro, da je zadel "specijalnega konštablerja". Cestno-železniški uslužbenec so soglasno glasovali, da ostane na štrajku, ko jih je odbor vprašal, če se hočejo vrniti na delo. Župan je nato zagrozil, da bodo vojaški prostovoljci operirali poulične vozove.

Rim, 12. junija. — V pondeljek je bila razglašena generalna stavka v Naplu. Mesto izgleda, kakor da je v vojnem stanju. Pojavilo se je več spopadov s policiami. Socialistična stranka je izdala oprokino, v kateri naznana, da je bilo sklenjeno na shodu v Miljanu, da se proletarijat Italije pridruži generalni stavki angleškega in francoskega delavstva iz solidarnosti do ruske delavske republike in proti nadaljevanju zavezniške vojne s sovjetsko Rusijo.

Brest, 12. jun. — Prvi konfingent ameriških čet, ki so zapustile severno Rusijo, je dosegel semkaj s parnikom "Czar." Čete bodo par dni počivali v bližnjem taberniku in nato odpotujejo v Ameriko.

Pariz, 12. jun. — Wilsova je prejel iz Amerike več apelov, da naj prekliče akt vojne prohibicije, ki ima stopiti v veljavo 1. julija. Fakt, da je narodna armada že demobilizirana, zadostuje, da predsednik naznani s posebno naredbo, da s končano demobilizacijo odpadejo vse vojne naredbe brez ozira na to, če je v tem času mir ratificiran v ameriškem senatu.

Pariz, 12. jun. — Wilsova je prejel iz Amerike več apelov, da naj prekliče akt vojne prohibicije, ki ima stopiti v veljavo 1. julija. Fakt, da je narodna armada že demobilizirana, zadostuje, da predsednik naznani s posebno naredbo, da s končano demobilizacijo odpadejo vse vojne naredbe brez ozira na to, če je v tem času mir ratificiran v ameriškem senatu ali ne.

SUŽNJI Z LIKANIM OVRATNIKOM SE DRAMLIJO.

Chicago, Ill. — Bančni uradniki so ustanovili svojo organizacijo in so zahtevali poslovničko od "Ameriške delavske federacije."

Dnevniki, ki zagovarjajo privaten interes, se norčejo iz mlade organizacije iz enostavnega razloga, ker niso mogli izvaditi imen bančnih uradnikov, ki so podpisali peticijo za poslovničko.

Boli jih, da ne morejo teh imen pričebiti in namigniti bankirjem, da je najboljše zanje, če take nezadovoljne, ki se družijo z delavci, takoj postavijo na cesto.

Časniki, zagovorniki privatnih interesov, naj le brijejo norce iz mlade organizacije. Pridrži se, da se mlado dete razvije v orjaku, in takrat se časniki ne bodo več norčevali iz organizacijske bančnih uradnikov.

ROPARJI ODNEŠLI \$26,000.

Sioux City, Iowa. — Trije bančni roparji so oropali banko v Leedsu za šest in dvajset tisoč dolarjev. Pobasali so tako hitro denar v vrečo da so prezeli dvanaštisoč dolarjev v zadolženih svobodih. Pien so odpeljali z avtomobilom.

DELAWSKA FEDERACIJA OBSODILA PROHIBICIJO.

Konvencija A. F. of L. se je izrekla za odpravo suše.

AMERIŠKO LJUDSTVO JE ZA DRŽAVNO KONTROLU NAD ŽELEZNICAMI.

Atlantic City, N. J. 12. Jun. — Delegatje American Federation of Labor so na včerajšnji seji letne konvencije z veliko večino sprejeli rezolucijo, ki zahteva, da se odpravi vojna prohibicija, ki ima priti prihodnji mesec, in da se prizna lahka vina in pivo, ki ne vsebuje več kot 2½% alkohola, za neopojne pičači kadar nastopi ustavna prohibicija. Delegatje so oddali okroglo 26.000 glasov za rezolucijo in 4000 proti. Debata je trajala pet ur in tudi Gompers je poselil vanjo, zagovarjajoč rezolucijo.

Atlantic City, N. J. — Glenn E. Plumb, pravni svetovalec za organizacijo železniških uslužbenec, je razložil na konvenciji "Ameriške delavske federacije" načrt za državno kontrolo nad železnicami, ki so ga sprejeli organizacije železniških uslužbenec. Delegatje so pozno sledili njegovim izjavam in ga večkrat naplačali za njegovo razlaganje z burnim pleskanjem.

Mr. Plumb je dejal, da se je za načrt izreklo dva milijona železničarov in še mnogo drugih organizacij. Po njegovih cenitvah se je izreklo za načrt dozdaj najmanj deset milijonov ljudi.

Danširavno še niso posamezno vprašali farmarjev, kako sodijo o načrtu, se je izreklo nad tri četrinštink milijona farmarjev za načrt.

Atlantic City, N. J. — Na konvenciji "Ameriške delavske federacije" je bila predložena rezolucija, ki protestira proti preklicu postavke za prihranitev dnevne svitlobi. Rezolucija je bila odklonjena s 450 glasovi proti 180. Odklonitev rezolucije govoril dobro, da je rezolucija predložila konferenci, ki jo je obdržal s senatorjem Lodgeom in vsa znamenja govore, da bodo zanje glasovali senatorji, ki se bojujejo proti ligi narodov in mirovni pogodbi.

Rezolucija zahteva, da se ustava za ligo narodov loči od mirovne pogodbe. Rezolucija je bila odobrena načrnu za zunanje zadovoljstvo, senator Knox je pa izjavil, da bo kasneje govoril o njej.

Atlantic City, N. J. — Na konvenciji "Ameriške delavske federacije" je bila predložena rezolucija, ki protestira proti preklicu postavke za prihranitev dnevne svitlobi.

Rezolucija je bila odklonjena s 450 glasovi proti 180. Odklonitev rezolucije govoril dobro, da je rezolucija predložila konferenci, ki jo je obdržal s senatorjem Lodgeom in vsa znamenja govore, da bodo zanje glasovali senatorji, ki se bojujejo proti ligi narodov in mirovni pogodbi.

Atlantic City, N. J. — Na konvenciji "Ameriške delavske federacije" je bila predložena rezolucija, ki protestira proti preklicu postavke za prihranitev dnevne svitlobi.

Rezolucija je bila odklonjena s 450 glasovi proti 180. Odklonitev rezolucije govoril dobro, da je rezolucija predložila konferenci, ki jo je obdržal s senatorjem Lodgeom in vsa znamenja govore, da bodo zanje glasovali senatorji, ki se bojujejo proti ligi narodov in mirovni pogodbi.

Atlantic City, N. J. — Na konvenciji "Ameriške delavske federacije" je bila predložena rezolucija, ki protestira proti preklicu postavke za prihranitev dnevne svitlobi.

Rezolucija je bila odklonjena s 450 glasovi proti 180. Odklonitev rezolucije govoril dobro, da je rezolucija predložila konferenci, ki jo je obdržal s senatorjem Lodgeom in vsa znamenja govore, da bodo zanje glasovali senatorji, ki se bojujejo proti ligi narodov in mirovni pogodbi.

Atlantic City, N. J. — Na konvenciji "Ameriške delavske federacije" je bila predložena rezolucija, ki protestira proti preklicu postavke za prihranitev dnevne svitlobi.

Rezolucija je bila odklonjena s 450 glasovi proti 180. Odklonitev rezolucije govoril dobro, da je rezolucija predložila konferenci, ki jo je obdržal s senatorjem Lodgeom in vsa znamenja govore, da bodo zanje glasovali senatorji, ki se bojujejo proti ligi narodov in mirovni pogodbi.

Atlantic City, N. J. — Na konvenciji "Ameriške delavske federacije" je bila predložena rezolucija, ki protestira proti preklicu postavke za prihranitev dnevne svitlobi.

Rezolucija je bila odklonjena s 450 glasovi proti 180. Odklonitev rezolucije govoril dobro, da je rezolucija predložila konferenci, ki jo je obdržal s senatorjem Lodgeom in vsa znamenja govore, da bodo zanje glasovali senatorji, ki se bojujejo proti ligi narodov in mirovni pogodbi.

Atlantic City, N. J. — Na konvenciji "Ameriške delavske federacije" je bila predložena rezolucija, ki protestira proti preklicu postavke za prihranitev dnevne svitlobi.

Rezolucija je bila odklonjena s 450 glasovi proti 180. Odklonitev rezolucije govoril dobro, da je rezolucija predložila konferenci, ki jo je obdržal s senatorjem Lodgeom in vsa znamenja govore, da bodo zanje glasovali senatorji, ki se bojujejo proti ligi narodov in mirovni pogodbi.

Atlantic City, N. J. — Na konvenciji "Ameriške delavske federacije" je bila predložena rezolucija, ki protestira proti preklicu postavke za prihranitev dnevne svitlobi.

Rezolucija je bila odklonjena s 450 glasovi proti 180. Odklonitev rezolucije govoril dobro, da je rezolucija predložila konferenci, ki jo je obdržal s senatorjem Lodgeom in vsa znamenja govore, da bodo zanje glasovali senatorji, ki se bojujejo proti ligi narodov in mirovni pogodbi.

Atlantic City, N. J. — Na konvenciji "Ameriške delavske federacije" je bila predložena rezolucija, ki protestira proti preklicu postavke za prihranitev dnevne svitlobi.

Rezolucija je bila odklonjena s 450 glasovi proti 180. Odklonitev rezolucije govoril dobro, da je rezolucija predložila konferenci, ki jo je obdržal s senatorjem Lodgeom in vsa znamenja govore, da bodo zanje glasovali senatorji, ki se bojujejo proti ligi narodov in mirovni pogodbi.

Atlantic City, N. J. — Na konvenciji "Ameriške delavske federacije" je bila predložena rezolucija, ki protestira proti preklicu postavke za prihranitev dnevne svitlobi.

Rezolucija je bila odklonjena s 450 glasovi proti 180. Odklonitev rezolucije govoril dobro, da je rezolucija predložila konferenci, ki jo je obdržal s senatorjem Lodgeom in vsa znamenja govore, da bodo zanje glasovali senatorji, ki se bojujejo proti ligi narodov in mirovni pogodbi.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopini se ne vračajo.

Naročnina: Zadnjene države (izven Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov na vas, kar ima stik s Hoteom:

"PROSVETA"
2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year;
Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (Junija 30-19) poleg vašega imena in naslova
pomeni, da vam je s tem dnevnem potekla naročnina. Ponovite jo pravo-
časno, da se vam ne ustavi list.

OGLAŠANJE VESTI.

Če so časnikarske vesti resnične, tedaj se zdi, da je oglašajoča vest spodjedla zdravje Charles M. Fickerta, okrajnega državnega pravnika v San Franciscu, ki je izdelal ogrodje za obtožbo, da je bil Thomas Mooney obsojen.

San Francisco Daily News piše:

Distriktnej državnemu pravniku Chas. M. Fickert iz San Francisca se nahaja zdaj v Paso Roblesu, Hot Springsu, ker je fizično in duševno onemogel. Po izjavi Sanfranciskovcev mu bo nemogoče zopet kandidirati za državnega pravnika, ki so se nedavno vrnilji iz kopeli.

Vedno so pri njem njegova soproga, zdravniki, bolniške strežnice in straža po imenu Cannon, o katerem govore, da je bil preje policaj v San Franciscu.

Prihodnji teden poskusijo, da ga preselijo na kmetijo v gorovju Tehachapi. Govore, da se Fickertu blede in da trpi na domišljiji. Dovoljeno mu ni govoriti z znanci.

Svojim strežnikom vedno kliče, "da ga naj vzamejo proč" — "ne pustite jih priti k meni".

Pravijo, da so Fickertu odpovedali živci pred nekaj meseci vsled obravnave proti Mooneyju.

Govore tudi, da je vihar, ki se je dvignil v deželi vsled obsdobje Mooneyja, vplival na njegovo pamet.

Pisma, v katerih so mu nekateri grozili, drugi so ga kleli radi njegovega dela pri obtožbi, in ki so na njegov dom prihajala iz vseh krajev dežele, so glodala v njem.

Pravijo, da ni obnemogel le telesno, ampak tudi duševno. Prepeljali so ga najprvo v bolnišnico v San Franciscu. Ob času, ko je zapustil bolnišnico, je trpel na komplikacijah, ki so sledile influenci.

Tako poroča San Francisco Daily News o Fickertu in njegovi bolezni.

Ce je vest resnična, tedaj se je Fickertu, nekdanjemu mogočnemu državnemu pravniku, omračil um. In to se je zgodilo, ker je vsled splošnega viharja v deželi ključoval vest v njem. Tako se čita med vrsticami.

Komentar je nepotreben, sodbo pa prepričamo našim čitateljem.

Kaj želi slovensko ljudstvo izvedeti. — Zvezarčki se silno zanimajo, če je Jugoslovansko republikansko združenje poslalo svojega zastopnika v Pariz in Jugoslavijo. Na vsak način hočejo izvedeti, kdo je šel in kam je šel. Težka in košmata mora biti vest naših zvezarčkov ali male četvorice v Clevelandu, ker se tako boje, da ne pride kdo od republikancev onkraj velike luže in razkrinka te podduše, pridane monarhistom, katere je slovensko ljudstvo kaznovalo s tem, da je iz zvezne nastala zvezica, iz zvezice pa mala četvorica.

Slovensko ljudstvo želi danes poznači tisto rezolucijo, ki so jo zvezarčki sprejeli, ko se je zveza spreminala v zvezico, ki jo zvezarčki niso nikdar objavili in v kateri so izrekli, da so zvesti pristaši monarhije. To rezolucijo želi poznati slovensko ljudstvo. Ce je rezolucija nedolžna in ne potrdi, da so zvezarčki prodali slovensko ljudstvo monarhistom, zakaj je ne objavijo? "Enakopravnost", ki izhaja v Clevelandu, je zvezarčke že enkrat opomnila, da so gospodje priobčili vse rezolucije, zamolčali so pa eno. Zvezarčki so šli mimo tega očitka, kakor da jim ga ni nihče zalučal v obraz. Zvezarski meštarji bodo tudi zdaj molčali in ne bodo prišli z rezolucijo na dan, ker vedo, da bi priobčitev te rezolucije razbila še malo četvorico, to je tista ničla, ki je ostala od zvezice.

Slovensko ljudstvo želi dalje izvedeti, kako bodo romale "kište" v Jugoslavijo, kajti te "kište" pojdejo po najnovjejših poročilih skozi Italijo.

Slovensko ljudstvo hoče dalje izvedeti, kajti pridejo te "kište" v roke pravim adresatom. Nekateri slovenski delavci so izdali stotake za blago, da ga pošljejo svojcem v staro domovino.

Slovensko ljudstvo želi izvedeti, zakaj so zvezarčki farbali slovensko javnost, da imajo dovoljenje od vseh oblasti, pa so ga imeli samo od lokalnih. Za take reči se zanima slovensko ljudstvo v Ameriki in čas je, da zvezarčki odgovore.

Slovensko ljudstvo želi izvedeti, zakaj so na "kišah" samo strelke in ne naslovi, kajti "kište" so bile odposlane poštem ljudem in ne restantom.

Slovensko ljudstvo želi izvedeti, zakaj zvezarčki niso takoj odposlali "kiš" v staro kraj, ker so takrat kričali, da je pomoč takoj potrebna, ker se bo ljudstvo kasneje preživelno s tem, kar bo pridelalo na polju. Kedaj bodo "kište" dospele v Jugoslavijo? Ali šele po končani žetvi?

To so važna vprašanja. Odgovorite zvezarčki. Zakaj se vam jezik zapleta, kadar se vas vpraša, da odgovorite na vprašanja, ki so izredne velike važnosti za slovensko ljudstvo?

Dopisi.

Chicago, Ill. — Br. Peter Bernik, drugi pomožni urednik "Prosvete", se je včeraj civilno poročil z gdč. Katie Pire. Oba sta dobro znana v čeških slovenskih krogih. Br. Bernik se je nedavno vrnil iz Francije, kjer je bil v službi strice Samo, gdč. Pire je pa pred nekaj meseci prišla iz Cleveland. Prisrčne čestitke! — A. S.

Detroit, Mich. — V nedeljo 8. junija zjutraj ob štirih so tukajšnji motormani in konduktori na pouličnih karah splošno začrneli. Čuje se, da bode hud boj, ker sta obe stranke dobro organizirane. V vseh štrajkarjev je pet tisoč, ki zahtevajo od 60 do 75c na uro. Sedanja plača je od 40 do 50c. V sedanji draginji je s to plačo nemogoče poštano živeti; zato pa gre vse tukajšnja javnost štrajkarjem na roke. S tem štrajkom je bilo tudi naše društvo nekoliko prizadeto. Imeli smo namreč osnovan piknik na dan 8. junija, ker pa smo tukajšnji Slovenci raztreseni po vsem mestu, je nam nemogoče priti skupaj brez pouličnih kar. Zato pa smo vse preložili drugo nedeljo dne 5. junija. Torej naš piknik se vrši na istih prostorih z istim programom dne 15. junija.

Torej rojaki na svodenje!
Paul Bartel, tajnik.

Waukegan, Ill. — Blagovoljite priobčki dopis iz tukajšnje naselbine, ker so sedaj bolj redki. Kar se tiče dela, je tukaj ravno tako kot po drugih naselbinah — bolj slabo.

Zato pa prirejajo tembolj veselice, da se vsaj na ta način malo razvedrijo.

V nedeljo dne 15. junija t. l. praznuje tukajšnje narodno podporno društvo Slovenski Sokol desetletnico in pri tej priliki nastopi v javno telovadbo v Slov. Nar. Domu. Vrli Slov. Del. Sokol Chicago iz Cleveland, Ill. sodeluje iz prijaznosti pri nastopih. Omeniti moram, da ima omenjeno društvo lepo in čvrsto vrsto najboljih telovadcev.

Ker je vspored jako zanimiv, zato se vabijo kar najljudnejše vse rojaki in rojakinje iz tukajšnje, kakor vseh drugih naselbin, da pridejo na zgoraj omenjeno slavnost, ker kaj takega se ne vidi vsak dan.

Začetek točno ob 3. uri popoldan Pred in po vsporedu bo ples in prostota zabava; šaljiva pošta i. t. d. Ker smo še vsikdar slavno občinstvo zadovoljili, zato naj bo uverjeno, da tudi sedaj ne zaostanemo, ampak hočemo še več več sej napraviti.

Toraj na svodenje v nedeljo, dne 15. junija v Slov. Nar. Domu. Sokolski pozdrav vsem rojakom in rojakinjam širom Amerike, ter vam kličem krepki nazdar!

Vinko Pivk, tajnik.

S pota. — Ker me rojaki vedno vprašujejo glede zapisnika K. S. K. J., kateri je bil priobčen v "Glasilu" omenjene organizacije v št. 21. dne 28. maja odgovaram vsem skupaj sledete:

K. S. K. J. je najstarejša slovenska podpora organizacija v Ameriki in je bila tudi na glas, da je najbogatejša. K. S. K. J. je strogo katoliška in v zadnjem času se je še pobjojstrilo v tem ozi.

V omenjenem zapisniku je bilo poročano, da da gl. odbor te organizacije na splošno glasovanje, ali naj se pusti organizaciju re-insurati pri neki zavarovalni družbi ali ne in to radi nesolventnosti.

Cela zadeva je sedaj pred člancem in člani bodo odločili z glasovaniami, kako hočejo imeti.

Po mojem mnenju bi bilo najbolje, ako se še drugače ne more ukeniti, da bi K. S. K. J. poslovale še nadalje, da bi se razpisale zadolžnice na člane, kot pa da bi se re-insurala. In radi tega svetujem članom, da glasujejo, da se ne dovoli gl. uradnikom, da bi re-insur-

rati organizacije.

Člani KSKJ, volilne listke imate pred seboj, delujte v tem času v korist jednote, v korist vdomav in sirotam naših nesrečnih bra-

JUGOSLOVANSKO REPUBLIČANSKO ZDROUŽENJE.

Izvrševalni odbor:

August Avšin, Mary Avšin, Juraj Bošjak, Filip Godina, Franek Kerle, Martin V. Konda, Ethis Kristan, Juraj Kukovac, Tomo Lacković, Chas. Mistakov, Matt Pogorelic, Janko N. Rogelj, Wm. Russ, Nikola Stakic, Anton J. Terbovec, Joso Zavrtalik.

Nadzorni Odbor:

Ivan Krešić, J. Kvartič, Joško Ovčar.

Finančni Odsek:

Philip Godina, J. Kukovac, A. J. Terbovec, Joso Zavrtalik.

Tiskovni Odsek:

Ethib Kristan, Frank Kerle, C. Mistakov, Joso Zavrtalik.

Glavni urad:

A. J. Terbovec, glavni tajnik; A. H. Skubic, pom. tajnik; Philip Godina, blagajnik.

Centralni Odsek:

F. Aleš, J. A. Ambrožič, L. Benedit, P. Berger, Josipina Birtič, F. Bostič, V. Čainkar, P. Černe, Tomislav Čiček, F. Dolinar, Jos. Dura, J. Ermenc, J. Erzen, A. Flander, J. Frank, J. Fritz, J. Flešer, P. Gorinec, M. Gorinsk, J. Goršek, F. Gottlieber, J. Govekar, P. Jakše, Jos. Jovan, J. J. Judnič, M. Jurka, J. Kalaj, S. Kavčič, Emily B. Kneig, J. Koblar, F. Kochvar, A. Kodis, J. Koklich, L. Krašna, A. Križmandič, J. Kunstelj, A. Lipič, L. Lotrič, J. Matičič, M. Mentony, I. Molak, T. Motz, J. Obik, L. Pečenko, J. Peterselj, M. Potnik, F. Petrac, J. Rešelj, A. Slabe, J. Selškar, F. Šepish, A. H. Skubic, L. Sterle, A. Sulcer, J. Terček, J. Terčelj, L. Truger, M. Verbovec, A. Vidrič, Chas. Vesel, F. Zeitz, Chas. Zibert, A. Zornik, P. Zveznič.

Glasila:

Mesečnik: Čas; tedenik: Prostarec; dvotednik: Glas Svobode; dnevnik: Prosveta, Enakopravost, Glas Naroda.

K. S. K. Z. pridružen in oblikovan centralizirane podporne organizacije.

Slovenska Narodna Podpora Jednota (približno 18,000 članov); Jugoslovanska Katolička Jednota (približno 8,000 članov); Slovenska Delavska Podpora Zveza s Dr. Sv. Barbara (približno 6,000 članov); Slovenska Svobodomska Podpora Zveza (nad 5,000 članov); Jugoslovanska Podpora Zveza Sloga (približno 2,000 članov).

Vsa pisna in delarna pošiljalje naj se pošiljajo na sledeči naslov.

ANTON J. TERBOVEC, 3837-3841 W. 26th ST., CHICAGO, ILL.

IZJAVA SPREJETA NA SEJI EKSEKUTIVE J. R. Z.

dne 26. maja 1919.

Gospod Možina razpoljila iz tiskovnega urada S. N. Z. kabelgrame drja. Marušiča iz Pariza, ki govore o politični situaciji, ne da bi povedali karkoli, kar ni že iz drugih virov in deloma že natancanje znano. Tem brzovom dodaje apele na uredništva in organizacije za prirejanje shodov, pošiljanje protestov i. t. d. in za združeno delo S. N. Z. in J. R. Z.

Ekssekutiva J. R. Z. izjavlja, da ne potrebuje od te strani ne apela ne ponaka, pozna sama naloge časa in se dosledno ravna po tem. Organizacije J. R. Z. izpoljujejo svojo dolžnost in delajo; kolikor potrebujejo navodil v ta namen, jih dobivajo od svoje ekssekutive in vedo, da ne zamudi to nobene prilike za delo v interesu jugoslovenskih pravic. Kar priporoča gospod Možina sedaj, se vrši v naših vrstah že davno in se je vršilo v času, ko je skušala baš S. N. Z. nametati temu delu največ polen pod noge.

Ko je J. R. Z. ozifroma še S. R. Z. videlo nevarnost za pravice Jugoslovanov, je nesobično in brez obzira na vse dotedajne neopravljene žalitve predlagalo sodelovanje v splošno narodnih zadevah; odgovor je bil podlo sumnjenje, obrekovanje, zahrbitne intrige in najumaznejsi časniški napadi. J. R. Z. nima nobenega povoda, da bi iz za takih skušenj poslušala kakršnekoli apele od male skupine ljudi, ki jih vodi le slavoljepnost in ljubosumnost in oviravajo zaradi tega vsako delo, ki bi moglo roditi uspeh. J. R. Z. opravlja svoje delo veliko bolj uspešno brez njih, kar pa s priveskom, ki učinkuje le kakor ekščika.

Kar se tiče priporočila, da naj se opuste vse nasprotna, bi gospod Možina ta apel najbolje adresiral na liste svojega tabora, katerih prva svrha je nabiranje gnojnico, da jo zlivajo na vse, ki ne soglašajo z njih reakcionarnimi metodami. V času, ko ne izide ena številka kakšnega meniškega lista, ne da bi bila vsega polna infarnih laž, držnih provokacij in strupenih izrazov sovraštva, polagati našim listom in organizacijam opuščanje nasprotna na srce je — prav blago rečeno — skrajna naivnost.

Ekssekutiva J. R. Z. priporoča svojim organizacijam in glasilom, naj se ne ozirajo na sirenke glasove in naj prav tako prezirajo tudi insulte od teh strani, pa naj gredo mirno svojo pot in opravljajo svoje delo kakor doslej s prepričanjem, da tudi ekssekutiva ne zamudi nobenega momenta, kadar je mogoče karkoli storiti v interesu naših določenih

Rekli so, da je narodu treba najprej kruha in potem svobode. Sedaj pa se vidi iz Herbert Hooverjevega poročila in pisem, ki pridejo sem skoz plot, katerega je zgradila Srbija okoli Jugoslavije, da naših krajih ni takega pomanjkanja, kakor so ga nam predstavljali tisti, katerim je bil milijondolarski fond skeleč trn v peti.

To so nekatere stvari, o katerih naj narod razmišljava sedaj, ko se vidi, kaj se dela in kdo kaj dela in ko so nekatere poteze že izigrane.

Tisti, ki ste kaj darovali v milijondolarski fond, ki v resnici ljudite narod in svobodo, ki privoščite svojem v domovini blagostanje in prost razvoj, sedaj vidite, kako so vas hoteli potegniti kraljevaši in nasprotuni narodove neodvisnosti.

Če ne bi bilo tukaj milijondolarskega fonda in Republičanskega Združenja, bi bila naša osoba že zaprečena, tako je pa še vedno upravi, da se naše vprašanje reši pravilno, če ne danes, pa jutri ali počasnjem. Naš program ni omejen na gotovo dobo, ampak bo izveden šele takrat, ko dosežemo svoj cilj.

Zato je treba, da se narod še tesneje oklene J. R. Z., da ga naprej podpira moralno in gmotno.

Prva serija narodnega davka, kakor boste videli v spominski knjigi, ki je sedaj v tisku in do katere je deležen vsak darovalec, se je obnesla kljub vsej nagajivosti in škodoželjnosti, kraljevašev še precej dobro. Druga serija je sedaj v teku in mnoga društva so se že odzvala s prispevki iz svojih blagajn; iz mnogih naselbin pa prihajajo glasovi, da bodo priedela društva veselice in piknike in obrnila čisti dohodek za milijondolarski fond.

Pri tej priliki lahko omenimo, da je slovenski dramatični klub "Bled" v Pueblo, Colo., poslal po Charles Pogorelcu \$50.00 za novo serijo narodnega davka. S. S. P. Društvo št. 25 v Reading, Pa., je poslalo \$25.00; društvo Orel št. 21, SNPJ., v Pueblo, Colo., je poslalo \$25.00; društvo Sloga št. 1, JPZ., v Milwaukee, je sklenilo poslati \$50.00; Rudolf Pieteršek, Bridgeville, Pa., je nabral \$69.50, i. t. d.

Slovenskih društev je okoli 1200; dovolj jih je, da bi lahko vzdrževala tako propagando, ki bi se dala kosati z italijansko. Vendar reči morame, da bo naša propaganda v veliki meri odvisna od tega, kako se bodo odzivala društva na naš klic za gmotno in moralno podporo.

Ali je vaše društvo že kaj ukrenilo glede druge serije narodnega davka? Če ni, še je čas.

Anton J. Terbovec, tajnik.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

PISMO IZ STARE DOMOVINE.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Izdaje. Prišel je iz Rusije v Ameriko in potem v Francijo. Govoril sem mnogo z njim. On potuje na stroške srbske vlade kot pristaš kraljevine. Rekel sem mu, zakaj je tak, ali ni ideja Slovenskega Republičanskega Združenja bolj? Odgovoril je: Najprvo hčem priti domov in potem bom kaj drugega.

Taki so. Vsi so za ono stran, kjer jim več dajo, da se vozoj v prvih razredih in se zabavajo v najlepših hotelih. To je njih počne sirotam v starem kraju!

Ranjenec sem obljubil, da bom apeliral na SRZ v Ameriki za pomoč, da se olajša njihovo stanje, toda odgovorili so mi, da je prepozno, ker se morajo preseliti v domovino do 1. maja. V srbskem stanu sem našel sina dr. Tume iz Gorice, ki mi je izročil pismo zanj. On je kot italijanski vjetnik pognil iz Rima v Francijo. Tukaj je stopil v jugoslovansko vojsko in v par dneh pojde delat skušnjo v Pariz. Vprašal sem ga, kakšnega mnenja je on. V odgovor je vzkliknil: "Živelo Slovensko Republičansko Združenje! Sedaj moram molčati, kakor mora molčati mnogo drugih, toda govorili bomo, ko pride čas in povedali narodu."

Govoril sem tudi z nekim srbskim dijakom in ga vprašal, kaj misli. Rekel je: "V Jugoslaviji manjka dobrih politikov, ki bi mogli narod podučiti, da je republika boljša od monarhije, pa naj se imenuje tudi demokratična kot srbska."

Vse, kar pišem, je resnica.

V Londonu odobravajo akcijo ameriškega senata.

London, 12. jun. — Tukajšnji vodilni listi odobravajo sklep ameriškega senata, ki je objavil originalno mirovno pogodbo z Nemčijo v celioti. Tajno zborovanje mirovnih diplomatov v Parizu je že večkrat naletelo na ostro kritiko v Londonu, ali zdaj se pa že pojavljajo napadi na Wilsona. Celo radikalna "Daily News", ki je vedno podpirala Wilsona, piše včeraj: "Na žalost moramo priznati, da je predsednik Wilson načrtal velike napake. Ko je kapituliral pred tajno diplomacijo, je osmešil svojo prvo točko, ki se glasi: 'Odprte pogodbe odprtosezene.' Mogoče še spozna svoje znote in jih popravi, ali polegaj je zelo kritičen."

Generalna stavka v Sangaju.

Sangaj, Kitajska, 11. jun.—Vse industrije, železnice in parniki v pristanišču počivajo v tem mestu. Generalna stavka je splošno in razširjena v druga mesta. Prodajalnice v Sangaju so zaprte že 6 dni. Stavka je protijaponska zaradi aneksije Santunga in obenem je naperjena proti kitajski vladi, ki oponira bojkotu japonskih trgovin na Kitajskem.

Položaj na Reki.

Hrvatje so proti Srbom, toda na Reki rajši vidijo Srbe kot Italijane.

POROČILO AMERIŠKEGA KOMITETA RESPONDENTA.

Reka, 5. jun. — (Poroča Th. S. Ryan). Mnjenje tukajšnjih Hrvatov je, da rajši vidijo Reko v rokah Srbov, kakor pa da bi prišla pod Italijo. Drugače so Hrvatje nasprotujeli Srbov. Hrvatje so upali na lastno državo in da bo Zagreb glavno mesto Jugoslavije, a za enkrat se morajo pokoriti vladci v Belgradu. Položaj je tak, kadar je bi Alaska bila odrezana od ostalega sveta in bi potem iskala vodstva, kje na pacifiškem obrežju. Srbi so v očeh Hrvatov manj kulturni ljudje, dočim smatrajo Srbi sebe za demokratično ljudstvo, o Hrvatih pa sodijo, da je nadžarsko nadgospodstvo ostavilo med njimi nekoliko aristokratičnega egoizma.

Sedanja italijanska vlada na Reki ni priznana od zaveznikov, niti je ni izvolila ljudstvo. Ententični častniki pravijo, da si italijanski Narodni svet kupuje politični favoritet z razdeljevanjem dejanja in služb. Ob času, ko je Avstrija razpadla, je bila na Reki velika zalogal živil in druzge materijale, ki je bil namenjen za avstrijske čete v Albaniji. Italijanski Narodni svet se je hitro polstal tega blaga, ga prodal in delno porabil za propagando.

Italijanski Narodni svet je prekrstil vse hrvaška in ogrska imena, ki mi je izročil pismo zanj. On je kot italijanski vjetnik pognil iz Rima v Francijo. Tukaj je stopil v jugoslovansko vojsko in v par dneh pojde delat skušnjo v Pariz. Vprašal sem ga, kakšnega mnenja je on. V odgovor je vzkliknil: "Živelo Slovensko Republičansko Združenje! Sedaj moram molčati, kakor mora molčati mnogo drugih, toda govorili bomo, ko pride čas in povedali narodu."

Govoril sem tudi z nekim srbskim dijakom in ga vprašal, kaj misli. Rekel je: "V Jugoslaviji manjka dobrih politikov, ki bi mogli narod podučiti, da je republika boljša od monarhije, pa naj se imenuje tudi demokratična kot srbska."

Vse, kar pišem, je resnica.

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

